

Wyrok z dnia 19 grudnia 2001 r.

II UKN 687/00

Pracownik urzędu wojewódzkiego, którego stosunek pracy wygał z przyczyn dotyczących pracodawcy, mógł skorzystać z prawa do wcześniejszej emerytury na zasadach określonych w art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.; obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953).

Przewodniczący SSN Beata Gudowska, Sędziowie SN: Zbigniew Myszkowski (sprawozdawca), Maria Tyszel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2001 r. sprawy z wniosku Jerzego B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O. o prawo do emerytury, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 26 kwietnia 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2000 r. oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu z dnia 17 listopada 1999 r., zmieniającego odmowną decyzję emerytalną organu rentowego z dnia 23 sierpnia 1999 r. i przyznającego ubezpieczonemu Jerzemu B. prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 lipca 1999 r. W sprawie tej organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 27 i art. 30 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ponieważ ubezpieczony, będąc pracownikiem Urzędu Wojewódzkiego w O., kontynuował zatrudnienie po 31 grudnia 1998 r., a przeto nie doszło do wygaśnięcia jego stosunku pracy. Sądy ustaliły, że pismem z dnia 6 wrze-

śnia 1998 r. dyrektor generalny Urzędu Wojewódzkiego w O. zawiadomił Jerzego B., iż z dniem 1 stycznia 1999 r. stał się pracownikiem tego Urzędu na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.). Równocześnie zawiadomił go, że może rozwiązać stosunek pracy w trybie art. 23¹ § 4 KP, a jeżeli nie rozwiąże stosunku pracy w taki sposób, to wygaśnie on w dniu 30 czerwca 1999 r., o ile przed dniem 31 maja 1999 r. dyrektor generalny nie zaproponuje mu nowych warunków pracy i płacy w dalszym okresie albo w razie nieprzyjęcia zaproponowanych warunków do 15 czerwca 1999 r. Następnie ubezpieczony kontynuował zatrudnienie do 30 czerwca 1999 r. na dotychczasowym stanowisku pracy, kiedy to wygał jego stosunek pracy. W dniu 21 czerwca 1999 r. ubezpieczony złożył wniosek emerytalny w organie rentowym, wykazując staż pracowniczy w wymiarze 44 lat 8 miesięcy i 14 dni. Decyzją z dnia 7 lipca 1999 r. organ rentowy uwzględnił wniosek, ale następnie kolejną decyzją z dnia 23 sierpnia 1999 r. uchylił pierwszą decyzję i odmówił ubezpieczonemu przyznania prawa do emerytury, powołując się na niespełnienie warunku uzyskania wieku emerytalnego (65 lat). Na podstawie takich ustaleń Sąd Apelacyjny uznał, że kluczowe znaczenie ma wykładnia art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, które na gruncie prawa ubezpieczeń odnoszą się do ubezpieczonych urodzonych przed 1 stycznia 1949 r. W związku z reformą administracji publicznej pracownicy dotychczasowych urzędów wojewódzkich, do których zaliczał się ubezpieczony, na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, stawali się z dniem 1 stycznia 1999 r. pracownikami urzędów wojewódzkich, zachowując uprawnienia wynikające z aktu mianowania (art. 58 ust. 4), w tym także prawo do wcześniejszej emerytury w przypadku rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy (art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych). Ubezpieczony, którego stosunek pracy wygał w dniu 30 czerwca 1999 r., spełnił te warunki, dlatego nabył wcześniejsze uprawnienia emerytalne.

W kasacji organ rentowy zarzucił Sądowi Apelacyjnemu błędną wykładnię art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych w związku z art. 58 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną - przez przyjęcie, że „powodowi” przysługuje prawo do emerytury w związku z rozwiązaniem stosunku pracy „w wa-

runkach określonych art. 27 ust. 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych”. Na tej podstawie skarżący domagał się zmiany „wyroku Sądu I i II instancji o oddalenie odwołania powoda”. W ocenie kasacji wygaśnięcie stosunku pracy ubezpieczonego nie spełnia wymagań określonych w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, skoro ubezpieczony nie skorzystał z możliwości rozwiązania stosunku pracy w trybie art. 23¹ § 4 KP, które powoduje, skutki jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem stosunku pracy przez pracodawcę za wypowiedzeniem, ale kontynuował zatrudnienie do 30 czerwca 1999 r., w którym to dniu jego stosunek pracy wygasł w związku z niezaproponowaniem mu nowych warunków pracy i płacy. Takie rozwiązanie stosunku pracy „przez wygaśnięcie” powoduje, iż ubezpieczony nie spełnił warunków określonych w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych, gdyż nie było to rozwiązanie stosunku pracy za wypowiedzeniem. Ponadto skarżący zakwestionował pogląd Sądu Apelacyjnego, że do uprawnień pracowniczych można zaliczyć uprawnienia do świadczeń emerytalnych, które wynikają ze stosunku ubezpieczenia społecznego i stanowią „odrębną materię prawną”. Takim osobom jak ubezpieczony przysługiwało zatem wyłącznie prawo do świadczenia pieniężnego przewidziane w art. 13 ustawy, „skoro wygaśnięcie stosunku pracy nie mieści się w dyspozycji art. 27 ust. 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych jako pozytywna przesłanka do nabycia uprawnień emerytalnych przez powoda”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja, która powieliła stanowisko organu rentowego prezentowane w przebiegu całego postępowania, jest bezzasadna. Została ona oparta wyłącznie na zarzutach naruszenia prawa materialnego, co według utrwalonej judykatury powodowało związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę wydania zaskarżonego wyroku, albowiem Sąd Najwyższy jest nimi związany, jeżeli brak jest zarzutu uchybienia konkretnemu przepisowi proceduralnemu (por. wyrok z dnia 21 marca 1997 r., I PKN 58/97, OSNAPiUS 1997 nr 22, poz. 436). Brak proceduralnych zarzutów skargi kasacyjnej uniemożliwiał dociekanie przez Sąd Najwyższy przyczyny wygaśnięcia stosunku pracy ubezpieczonego z dniem 30 czerwca 1999 r. Oznacza to w szczególności, że w postępowaniu kasacyjnym nie było dopuszczalne dokonywanie nowych ustaleń, a mianowicie czy wygaśnięcie stosunku pracy ubezpieczonego z dniem 30 czerwca 1999 r. było następstwem niezaproponowania mu

do dnia 31 maja 1999 r. nowych warunków pracy lub płacy w zreformowanym urzędzie wojewódzkim, co byłoby równoznaczne z ustaniem stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy, czy też ustanie stosunku nastąpiło wskutek nieprzyjęcia do dnia 15 czerwca 1999 r. zaproponowanych mu warunków zatrudnienia, co mogłoby wymagać rozważenia, czy utrata zatrudnienia nie była zależna od pracownika. Tylko w tej pierwszej sytuacji, tj. wówczas, gdy stosunek pracy pracownika zreformowanego urzędu wojewódzkiego wygasł z przyczyn dotyczących pracodawcy, zwolniony pracownik mógłby korzystać z prawa do wcześniejszej emerytury na zasadach określonych w art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.), albowiem utrata zatrudnienia następowalaby w okolicznościach objętych hipotezą tego przepisu, tj. z powodu likwidacji lub reorganizacji pracodawcy (art. 58 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną. Wygaśnięcie stosunku pracy w trybie tego ostatniego przepisu bez wątplenia następuje z przyczyn dotyczących pracodawcy, który wskutek niezaproponowania pracownikowi nowych do dnia 31 maja 1999 r. warunków dalszego zatrudnienia, które obowiązywałyby po dniu 30 czerwca 1999 r., doprowadził do wygaśnięcia z tym dniem stosunku pracy wskutek reorganizacji pracy zreformowanego urzędu. W ramach wiążącego Sąd Najwyższy ustalenia, że ubezpieczony utracił zatrudnienie na skutek reorganizacji uniemożliwiającej jego dalsze zatrudnienie, prawidłowa była zatem konstatacja Sądów meriti, że przysługiwało mu prawo do wcześniejszej emerytury od dnia wygaśnięcia stosunku pracy na podstawie art. 58 ust. 4 Przepisów reformujących administrację publiczną w związku z art. 27 ust. 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych. Wbrew stanowisku skarżącego, źródłem prawa do wcześniejszej emerytury jest ustanie pracowniczego stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy, a zatem to uprawnienie ze stosunku pracowniczych ubezpieczeń społecznych jawi się jako konieczne następstwo ustania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy i przysługuje pracownikowi, który spełnia wszystkie przesłanki do jego ustalenia. Powyższe oznacza, że pracownik urzędu wojewódzkiego, którego stosunek pracy ustał z przyczyn dotyczących pracodawcy, mógł skorzystać z prawa do wcześniejszej emerytury na zasadach określonych w art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

Uprawnienie takie nie przysługiwałoby pracownikowi, który nie przyjąłby do dnia 15 czerwca 1999 r. zaproponowanych mu warunków dalszego zatrudnienia,

bądź rozwiązał stosunek pracy w trybie art. 23¹ § 4 KP w związku z art. 57 ust. 2 Przepisów reformujących administrację publiczną, albowiem w takich sytuacjach z reguły nie miała miejsca utrata zatrudnienia wskutek likwidacji lub reorganizacji urzędu, a przeto nie wystąpiłyby istotne przesłanki umożliwiające nabycie prawa do wcześniejszej emerytury, o jakich stanowi art. 27 ust. 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy oddalił nieuzasadnioną kasację na podstawie art. 393¹² KPC.

=====